
Vedlegg til årsplan
Maristien barnehage,
Ressurs avdeling Kastanje

Avdeling Kastanje er en avdeling for barn med særskilte behov, og er et helhetlig spesialpedagogisk tilbud. Det vil si at det spesialpedagogiske tilbudet barna får skal gis gjennom hele dagen.

Vi har en bemanning slik at vi kan være mest mulig en voksen per barn. Dette gir oss god mulighet til å følge opp hvert enkelt barn. Vi har barn som trenger spesiell oppfølging både medisinsk og pedagogisk, og må derfor også ha voksne med ulik kompetanse og voksne som kjenner barna godt. Vi legger til rette for aktiviteter på våre barns premisser og slik at de kan være deltagende i sin egen hverdag.

Vi som jobber på Kastanje er stolte av avdelingen vår. Gjennom dette vedlegget ønsker vi å synliggjøre hvem vi er, hvordan vi tenker og jobber.

Vi ønsker også at dere skal kjenne til hvem vi samarbeider med og hvordan vi er organisert.

ORGANISERING:

Kastanje er spesialavdelingen i Maristien barnehage. Barnehagen åpnet august 2020.

Kastanje er en avdeling for de barna som har størst hjelpebehov i Porsgrunn kommune. Barna som får plass på Kastanje får ofte anbefalt dette fra PPT (pedagogisk og psykologisk tjeneste).

I oppstarten har barnet gjerne litt kortere dager, og foreldrene er i barnehagen til vi blir kjent med barnet. Hva som passer best for hvert enkelt barn blir vi enige om underveis i oppstarten.

Avdelingen har mange og ulike samarbeidspartnere knyttet opp til det enkelte barns behov. Pedagogisk Psykologisk Tjeneste (PPT) skriver sakkyndig vurdering. Enkeltvedtak om spesialpedagogisk hjelp fattes fra rådmannens kontor i Porsgrunn kommune. Habiliteringstjenesten for barn og unge (HABU) bidrar med rådgivning for både personal og foreldre. Vi har også rådgivende instanser inne når det er ønskelig.

Vi har også et nært samarbeid med fysioterapeut og ergoterapeut i Porsgrunn kommune. Fysioterapeuter er innom en til to ganger i uken til de barna som har behov for det. Ergoterapeuter er innom ved behov, ofte i forhold til hjelpemidler.

Foreldre skriver under på et samtykkeskjema når barnet starter i barnehagen, for å gi barnehagen tillatelse til å samarbeide med ulike instanser som er relevante i forhold til barnets behov.

Det er vanlig at det dannes ansvarsgrupper rundt barna, hvor de som jobber tett på barnet er med. Andre spesialinstanser eller kompetansesenter som barnet er knyttet til bidrar også med rådgivning til barnehagen. Det er vanlig at barnehagen er med på ansvarsgruppemøter og andre type møter.

Det er foreldrenes ansvar å følge opp avtaler på HABU og hos andre instanser. Personale fra barnehagen kan bli med dersom det er ønskelig i forhold til veiledning og opplæring etc.

NOEN PRAKTISKE TING...

Medisiner: Noen av barna har behov for medisiner av ulik art i løpet av dagen. Det er foreldrenes ansvar å følge opp dette i forhold til lege og sykehus, og gi oss i barnehagen riktig informasjon om dette. Foreldrene skriver under på et skjema som gir personalet i barnehagen tillatelse til å gi medisin.

Ved sykdom er reglene hos oss som i barnehagen generelt. Dersom barna er syke eller har nedsatt almenntilstand må de være hjemme fra barnehagen. Dette er også av hensyn til andre barn på avdelingen. Ved diare/oppkast anbefales det at barnet er hjemme i 48 timer etter siste oppkast/diare. Ved feber er det vanlig å anbefale en feberfri dag hjemme.

Klær På Kastanje gjør vi ulike aktiviteter, f.eks gå på tur, maler, leker i sand og med vann. Det er derfor viktig at barna har skift, og at de har klær til å være ute i til alle årstider. (Vi tar selvfølgelig hensyn til dagsform etc, men vi vil gjerne ha muligheten til å være ute)

Klær det er greit å ha i barnehagen:

Hele året: Vindtett jakke, regntøy, skift med body/ T-skjorte, genser, bukse, sokker, shorts til sommerhalvåret.

Vinter: Utedress (vind og vannavstøtende), tykke sokker, ull undertøy, fleecetøy, varme sko, ekstra strømpebukse. Selv om barna har kjøreposer er det likevel greit å ha dress eller bukse/jakke, og sko. Slik at vi har mulighet til å la barna komme ut i snøen, ake o.l.

VÅRE PEDAGOGISKE HOLDNINGER OG VERDIER:

Barnehageloven og rammeplanen for barnehager skal legges til grunn for alt arbeid i barnehagen. Dette gjelder også for Kastanje.

«Barndommen har egenverdi og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barns utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.»

På Kastanje ønsker vi å gi barna et positivt og stimulerende leke- og læringsmiljø som i best mulig grad fremmer trivsel og utvikling. Vi ønsker å la dem få mulighet for å oppleve glede, mestring, få opplevelser og utfordringer.

Vi vil legge til rette for at barna får utvikle seg og lære ut fra egne forutsetninger og i sitt eget tempo. Mestring er et viktig aspekt ved utvikling av et godt selvbylde og god selvfølelse. Livskvalitet handler først og fremst om vår subjektive opplevelse; hvordan vi tenker og føler vi har det. Å selv få være deltagende i egen hverdag er viktig for god livskvalitet.

«Barn lærer best når de selv er aktive og et hvert barn er unikt med sine egne forutsetninger og kompetanse» (Liv Vedeler, Lek og kommunikasjon i de første utviklingsår, 2004)

På Kastanje vektlegger vi fellesskap på barnas premisser. Barna har ofte stor glede av felles aktiviteter som samlingsstund og tur, og vi har fokus på å skape følelse av å høre til i gruppa og å være deltagende i aktivitetene.

Grunnleggende hos oss er også å gi barna trygghet, omsorg og kjærlighet. Dette er grunnleggende behov hos alle barn, og ikke minst viktig for barna på Kastanje.

INTEGRERING:

Vi ønsker å vektlegge samspill mellom barna på Kastanje og andre barn som går i barnehagen. Inkludering har som mål å skape gjensidig respekt og anerkjennelse for hvert enkelt barn. Vi ønsker også at inkluderingen skal stimulere til utvikling og være en kilde til glede. Vi vil ta utgangspunkt i barna på Kastanje, og legger til rette for aktivitet og lek.

Vi samarbeider med de ulike avdelingene. Samarbeidet blir tilpasset hvert enkelt barns behov. Noen barn har stor glede av å være sammen med andre barn, mens andre kan ha behov for mer skjerming. Vi vurderer derfor hele tiden hvordan integreringen fungerer best.

SAMSPILL, KOMMUNIKASJON OG LEK:

Samspill og kommunikasjon:

Den sosiale kompetanse som barnet utvikler gjennom kontakt, samspill, turtaking og samlek danner grunnlaget for utvikling av kommunikasjon og språklige ferdigheter. (Liv Vedeler, Lek og kommunikasjon i de første utviklingsår)

«Det gyldne øyeblikk» er det positive samspillet mellom barn og en voksen person og mellom barnet og et annet barn. Gjennom dette blir barnets aktivitet bekreftet og tillagt mening. I disse felles involveringsepisodene lærer barnet at dets aktivitet kan påvirke omverdenen. Barnet får erfaring med at det er morsomt, betryggende og spennende å være aktiv og rette sin oppmerksomhet utover.

I kommunikasjon sender, mottar og tolker vi budskap. Hele sanseapparatet syn, hørsel, lukt og følesans tas i bruk for å kunne ta del i opplevelser og økt kunnskap.

BARNES MEDVIRKNING, OG ALTERNATIV OG SUPPLERENDE KOMMUNIKASJON:

Rammeplanen: » Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling»

Ofte har barna på Kastanje lite verbalt språk. Det er derfor viktig for oss å lære det enkelte barns måte å kommunisere på. Vi må lære å tolke signalene barna gir oss. De bruker ofte ansiktsuttrykk, gester, kroppsspråk og lyder for å kommunisere. Vi legger stor vekt på språkstimulering, og alternativ og supplerende kommunikasjon, ASK, i hverdagen vår.

Barns rett til medvirkning er nedfelt i barnehagelovens paragraf 1 formål, 2.ledd står det: *De (barna) skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.*

Målet for all alternativ og supplerende kommunikasjon er å øke barns språkforståelse og gi dem økt mulighet til å kommunisere ønsker og behov, og la dem få være med på å bestemme over sin egen hverdag.

For å utvikle språk trenger man å forstå ordene, og forstå innholdet i dem. Dette gir mening til det som skjer med, rundt og i barnet. Forståelsen legger grunnlaget for å uttrykke seg, og for å ha mening om hva jeg selv ønsker. Dette er prinsippet i normal språkutvikling, og slik tenker vi også når vi bruker alternativ og supplerende kommunikasjon.

Det finnes mange ulike alternative og supplerende kommunikasjonsformer, og metoder for hvordan man bruker disse. Vi benytter ulike former ettersom hva barnets behov og muligheter er. For eksempel konkrete (gjenstander som symboliserer aktiviteter og personer), tegn-til-tale, bilder/fotografier (av aktiviteter, rom, personer) og symboler organisert i ulike kommunikasjonsprogrammer (for eksempel PODD, som er et kommunikasjons verktøy).

På Kastanje tenker vi at noe av det mest grunnleggende i forhold til det å kunne påvirke i egen hverdag er å gi barna mulighet til å kunne medvirke – det vil si å kunne kommunisere med verden rundt seg. Og grunnlaget for å kunne kommunisere er å ha en måte å kommunisere på, og bli forstått av andre rundt seg.

Elever med behov for alternativ og supplerende kommunikasjon har fått presisert rettighetene sine i opplæringsloven paragraf 2-16 «*Elevar som heilt eller delvis manglar funksjonett tale og har behov for alternativ og supplerande kommunikasjon, skal få nytte eigna kommunikasjonsformer og nødvendig kommunikajonsmiddel i opplæringa.*» Det blir viktig at dette arbeidet starter allerede i barnehagen, slik at barna lærer seg og forstår det språket de skal bruke i opplæringen sin.

LEK:

«Barnehagen skal gi barn mulighet for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser» Barnehagelov paragraf 2

Leken skal ifølge rammeplanen ha en sentral plass i barnehagen og lekens egenverdi skal anerkjennes. Personalets oppgave er blant annet å organisere lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek og på ulike måter å legge til rette for lek.

Barna på Kastanje har stor glede av sansemotorisk lek. Lek med utgangspunkt i kroppen, gjennom sanser og bevegelser. Lekemiljøet på Kastanje er tilrettelagt for å stimulere til aktivitet, opplevelser og lek på det nivået barna er.

«Lek oppleves som morsomt og positivt av den som leker. Barn leker ut fra en indre motivasjon, men ytre påvirkning stimulerer og utløser leken» (Liv Vedeler)

FAGOMRÅDENE I RAMMEPLANEN OG FELLES AKTIVITETER I BARNEHAGEN:

Rammeplanen presenterer fagområder som alle barnehager skal vektlegge i sitt pedagogiske arbeid. Disse fagområdene kommer inn i hverdagsaktiviteter; i felles aktiviteter og opplegg som er tilrettelagt rundt hvert enkelt barn.

- **Kommunikasjon, språk og tekst**
- **Kropp, bevegelse og helse**
- **Kunst, kultur og kreativitet**
- **Natur, miljø og teknologi**
- **Antall, rom og form**
- **Etikk, religion og filosofi**
- **Nærmiljø og samfunn**

Fagområdene trekkes selvsagt inn i våre barns premisser og forutsetninger. Gjennom aktivitetene i barnehagen er det viktig at det enkelte barnet får opplevelser, mestring, delaktighet, gis erfaringer/opplevelser og får mulighet til å kunne kommunisere. Barn blir kjent med verden rundt seg og utvikler sin forståelse av den gjennom erfaringer og

opplevelser, og barna på Kastanje må få mulighet til varierte og gode opplevelser på ulike arenaer.

Vi legger opp til fellesaktiviteter som f.eks. samlingsstund, forming og turer. Vi har erfart at det er viktig med gjentakelse, og at gjenkjennelsen gir forventning og glede. Derfor har vi ofte det samme turmålet og samme formingsaktivitet flere ganger etter hverandre.

INDIVIDUELLE UTVIKLINGSPLANER (IUP) OG FORELDRESAMARBEID:

Barna som går på Kastanje har som regel et vedtak om spesialpedagogisk opplæring, etter sakkyndig vurdering fra pedagogisk psykologisk tjeneste.

I lov om barnehager paragraf 19b står det at man en gang i året skal utarbeide en skriftlig oversikt over den spesialpedagogiske hjelpen barnet har mottatt, og en vurdering av barnets utvikling. Foreldrene og kommunen skal få denne vurderingen.

På Kastanje skriver vi en IUP/ tiltaksplan for hvert enkelt barn; hvor vi setter mål ut fra den enkeltes behov. Når vi setter opp dette er vi avhengige av et godt samarbeid med dere foreldre/foresatte.

Rammeplanen for barnehager understreker at barnehagen i samarbeid og forståelse med hjemmet skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Foreldrene er de som kjenner barna best, så for oss er det viktig å få mest mulig informasjon fra dem.

Paragraf 19a i lov om barnehager poengterer at tilbudet spesialpedagogisk hjelp også skal omfatte foreldreveiledning. Dette ønsker vi å bidra med på områder hvor vi har kompetanse og erfaring, samtidig som vi ser og anerkjenner at foreldre kjenner sitt barn best.

Når vi setter opp en IUP/tiltaksplan ønsker vi å sette så målbare og konkrete mål som mulig, slik at dette blir et arbeidsredskap for oss.

Noen av måla vil vi jobbe mot gjennom individuell trening og stimulering, og noen vil vi jobbe mot i felles aktiviteter.

Vi innkaller gjerne foreldrene til en samtale på høsten og en på våren, hvor vi drøfter hvilke mål det vil være riktig å sette for barnehageåret. I forhold til motorikk vil vi også samarbeide med fysioterapeut og ergoterapeut om målene som settes for barnet. Foreldrene skriver under IUP`n/tiltaksplanen sammen med ansvarlig pedagog for avdelingen, for å beskrive at både hjem og barnehage jobber mot de samme målene. Planen godkjennes også av virksomhetsleder i barnehagen.

Den individuelle utviklingsplanen og vurderingen av denne vil bli sendt til PPT kontoret. IUP`n kan også være en del av/ følge den individuelle planen som ofte blir skrevet for hvert enkelt barn av koordinator.

OVERGANG FRA BARNEHAGE TIL SKOLE:

Dette kommer ofte opp som tema på ansvarsgruppemøter når barnet nærmer seg skolealder. Det er foreldrenes beslutning som avgjør hva man velger.

Dersom man ønsker at barnet skal gå på en av spesialavdelingene for skole, må man søke, og søknadsfristen for dette er i november/desember året før barnet skal begynne på skole. Det er et utvalg bestående av ledere for spesialavdelingene + personell fra PPT som vurderer søknadene og avgjør hvor barnet får plass.

Dersom barnet skal starte på hjemskolen sin er det viktig å involvere denne i prosessen tidlig, da det kan være aktuelt med en del forberedelser for eksempel bygningsmessige utfordringer i forhold til tilgjengelighet for rullestol.